

**VÄÄRTPAPERITURU SEADUSEST TULENEV
KLIENTIDE LIIGITAMINE**

Kõik kliendid, kes teevad tehinguid finantsinstrumentidega liigitab Dankse Bank A/S Eesti filiaal (edaspidi Pank) vastavalt Väärtpaberituru seadusele järgmiselt:

- Tavaklientideks
- Tavaklientideks, keda käsitletakse asjatundliku kliendina
- Asjatundlikeks klientideks
- Võrdseteks vastaspoolteks

1. Klientide liigitamise alused ja põhimõtted

Tavaklient on investeerimiskogemuseta klient, keda ei saa paigutada allpool olevatesse teistesse liikidesse.

Tavakliendile investeerimis- või investeerimiskõrvalteenuse osutamisel on nõuded regulatiivse kaitse osas kõige kõrgemad.

Tavaklient, keda käsitletakse asjatundliku kliendina, on tavaklient, kes on avaldanud soovi, et teatud toote või tehinguga seoses käsitletakse teda kui asjatundlikku klienti. Tema hinnangul on tal piisavad kogemused, teadmised ja asjatundlikkus ise investeerimisotsuste tegemiseks ja nendega seotud riskide adekvaatseks hindamiseks toodete ja tehingute osas, millega seoses ta taotleb enda käsitlemist asjatundliku kliendina. Enne tavakliendi käsitlemist asjatundliku kliendina on Pank kohustatud hindama eelnimetatud asjaolusid.

Asjatundlik klient on klient, kellel on piisavad kogemused, teadmised ja asjatundlikkus ise investeerimisotsuste tegemiseks ja nendega seotud riskide adekvaatseks hindamiseks.

Asjatundlik klient on:

- Eesti või välisriigi krediidasutus, investeerimisühing, fondivalitseja, investeerimisfond, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluv finantseerimisasutus;
- Eesti Vabariik või välisriik või Eesti või välisriigi kohaliku või regionaalse omavalitsuse üksus või keskpank;
- rahvusvaheline organisatsioon, sealhulgas Rahvusvaheline Valuutafond, Euroopa Keskpank, Euroopa Investeerimispank;
- Eesti või välisriigi finantseerimisasutus, kelle ainsaks äritegevuseks on väärtpaberitesse investeerimine.
- Turul kauba ja kaubatuletisväärtpaberiga kaupleja.
- Äriühingust klient, kes vastab vähemalt kahele järgmistest tingimustest:
 - tema bilansimaht on suurem kui 20 miljonit eurot;
 - tema netokäive on suurem kui 40 miljonit eurot;
 - tema omakapital on suurem kui 2 miljonit eurot

Võrdne vastaspool on:

- Eesti või välisriigi krediidasutus, investeerimisühing, fondivalitseja, investeerimisfond, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluv finantseerimisasutus;
- Eesti Vabariik või välisriik või Eesti või välisriigi kohaliku või regionaalse omavalitsuse üksus või keskpank;
- rahvusvaheline organisatsioon, sealhulgas Rahvusvaheline Valuutafond, Euroopa Keskpank, Euroopa Investeerimispank;

- isik, kelle peamine äritegevus seisneb oma arvel kaupade või kaupade tuletisinstrumentidega kauplemises;
- isik, kes kaupleb oma arvel finantsfutuuri-, -optioonide või muude tuletisväärtpaberite turgudel ning rahaturgudel üksnes tuletisväärtpaberite turgudel tehtud investeeringute kindlustamiseks või teeb tehinguid nimetatud turgudel osalejate arvel või kujundab neile hindu ja kelle tehingute täitmine on tagatud samadel turgudel arveldust korraldavate isikute poolt.

Tehingute tegemisel võrdse vastaspoolega enamikel juhtudel Väärtpaberituru seaduse nõuded ei kohaldu, k.a. nõuded kliendi sobivuse ja asjakohasuse hindamiseks, samuti muud nõuded seoses kliendi teavitamisega, v.a. turukuritarvitust keelavad sätted.

2. Klientide liigitamine Pangas

Pank liigitab:

- kõik väärtpaberikonto (s.h Eesti väärtpaberite keskreistris ja Pangas olevad väärtpaberi konto) omanikud;
- Danske Markets Eesti kliendid, kellele osutatakse investeerimisteenuseid, mis ei nõua väärtpaberikonto olemasolu.

3. Kliendi liigituse muutmine

Kliendil on õigus taotleda enda teistsugust liigitamist, esitades selleks vastava avalduse Pangale.

Tavaklient võib omal initsiatiivil taotleda enda käsitlemist asjatundliku kliendina teatud tehingu liigi suhtes. Pank peab sellisel juhul läbi viima hindamise kliendi avalduse alusel.

- klient peab Pangale kirjalikult kinnitama, et ta soovib asjatundliku kliendina kohtlemist kas üldiselt või seoses konkreetse investeerimisteenuse või tehinguga või tehingu või teenuse liigiga;
- Pank hindab, kas kliendil on laitmatu ärialane reputatsioon (hinnanguline küsimus), kõrgharidus, äriühingu juhtimiseks vajalikud teadmised ja kogemused ning vähemalt ühe aastane töökogemus investeeringute valdkonnas ning kas on täidetud vähemalt kaks allolevatest tingimustest:
 - klient on eelneva nelja kvartali jooksul teinud väärtpaberiturul keskmiselt vähemalt 10 (vähemalt 30 000 eurot) olulises mahus tehingut kvartalis;
 - kliendi väärtpaberiportfelli maht ületab 500 000 eurot;
 - klient töötab või on töötanud vähemalt ühe aasta finantsvaldkonnas ametikohal, mis nõuab teadmisi väärtpaberitesse investeerimise kohta
- Pank peab kliendile andma kirjalikus vormis selgituse õiguste kohta, millest klient asjatundliku kliendina ilma võib jääda;
- klient peab kinnitama kirjalikult lepingust eraldi dokumendiga, et ta on teadlik õigustest, mille ta kaotab asjatundliku kliendina käsitlemise tagajärjel.

Samuti võib Pank asjatundliku kliendi nõusolekul käsitleda teda võrdse vastaspoolena. Sellisel juhul selgitatakse enne Panga poolt asjatundliku kliendi võrdse vastaspoolena käsitlemist kliendile põhjalikult seisundi muutumise tagajärgi.

Asjatundlik klient võib taotleda enda käsitlemist tavakliendina. Pank peab sellise taotluse alati rahuldama ning sellisel juhul käsitletakse klienti kõikide toodete osas tavakliendina.

4. Klientide liigitusest tulenevad erinevused investeerimis- ja investeerimiskõrvalteenuste osutamisel

4.1. Kui klienti käsitletakse investeerimis- ja investeerimiskõrvalteenuste osutamisel **tavakliendina**, rakendub kliendi huvide maksimaalse kaitse regulatsioon vastavalt väärtpaberituruseadusele ja sellest tulenevatele õigusaktidele.

4.2. Kui **tavaklienti käsitletakse teatud toodete või tehingutega seoses asjatundliku kliendina**, siis:

- investeerimisnõustamise teenuse pakkumisel eeldatakse, et klient on võimeline kandma kõikvõimalikke investeerimisteenusega seonduvaid riske, mis on kooskõlas tema investeerimiseesmärkidega ja et klient omab teadmisi ja kogemusi nende toodete või teenustega seoses, mille puhul ta on asjatundlikuks kliendiks liigitatud (hinnatakse üksnes investeerimiseesmärke);
- muude investeerimisteenuste, kui investeerimisnõustamise teenuse osas, eeldatakse asjatundliku kliendi teadmisi ja kogemusi, mõistmaks konkreetse investeerimisteenuse või tehingute või tehinguvõi tooteliikidega kaasnevaid riske, mille puhul ta on liigitatud asjatundlikuks kliendiks ning Pangal puudub kohustus hinnata asjatundliku kliendi teadmisi ja kogemusi (hindamist ei toimu).

Muude teenuste osas rakendub tavakliendi huvide kaitse regulatsioon.

4.3. Kui klienti käsitletakse investeerimis- ja investeerimiskõrvalteenuste osutamisel **asjatundliku kliendina**, rakendub kliendi huvide kaitsele väiksem kliendikaitse regulatsioon kui tavakliendi suhtes, sealhulgas:

- kui teenus seisneb investeerimisnõustamise teenuse pakkumises, eeldatakse asjatundliku kliendi puhul lisaks teadmistele ja kogemustele, et asjatundlik klient on finantsiliselt võimeline kandma kõikvõimalikke investeerimisteenusega seonduvaid riske, mis on kooskõlas kliendi investeerimiseesmärkidega ja Pangal puudub kohustus hinnata kliendi finantsilist võimekust (hinnatakse üksnes investeerimiseesmärke);
- muude investeerimisteenuste, kui investeerimisnõustamise puhul, eeldatakse asjatundliku kliendi teadmisi ja kogemusi, mõistmaks konkreetse investeerimisteenuse või tehingute või tehingu- või tooteliikidega kaasnevaid riske, mille puhul ta on liigitatud asjatundlikuks kliendiks ja Pangal puudub kohustus hinnata asjatundliku kliendi teadmisi ja kogemusi (hindamist ei toimu);

- Pangal puudub kohustus anda asjatundlikule kliendile teavet enda kui äriühinguga seonduva teabe ja osutatavate teenuste kohta;
- Pangal puudub kohustus anda asjatundlikule kliendile teavet kliendi raha ja väärtpaberite hoidmise ning kaitsmisega seonduvalt, v.a. teave selle kohta, et kliendi raha ja väärtpabereid hoitakse kontrol, mille suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigust, on Pank kohustatud klienti teavitama sellest, et kohaldatava õiguse tulemusena võivad kliendi raha ja väärtpaberitega seonduvad õigused olla EL õigusaktides sätestatud erinevad, samuti teave kõigist tagatistest, kinnipidamisõigustest, tasaarvestamise õigustest ja muudest taolistest õigustest, mis Pangal on või võivad olla kliendi raha või väärtpaberitega seoses;
- Pangal puudub kohustus anda asjatundlikule kliendile teavet teenusega seotud kuludest ja tasudest.

4.4. Kui klienti käsitletakse investeerimis- ja investeerimiskõrvalteenuste osutamisel **võrdse vastaspoolena**, rakendub kliendi huvide kaitsele väiksem kliendikaitse regulatsioon, kui tavakliendile ja asjatundlikule kliendile, sealhulgas lisaks punktis 4.2 nimetatule:

- Pangal puudub kohustus teavitada võrdse vastaspoolena liigitatud klienti investeerimis- ja/või investeerimiskõrvalteenuse olemusest ja sellega seonduvatest riskidest;
- Pangal puudub kohustus anda võrdse vastaspoolena liigitatud kliendile teavet kliendi raha ja väärtpaberite hoidmise ning kaitsmisega seonduvalt;
- Pangal puudub kohustus hinnata võrdse vastaspoolena liigitatud kliendi sobivust ja asjakohasust tarbida soovitava investeerimis- ja/või investeerimiskõrvalteenusega seoses;
- Pangal puudub kohustus anda võrdse vastaspoolena liigitatud kliendile teavet teenusega seotud kulust ja tasudest;
- Pangal puudub kohustus anda võrdse vastaspoolena liigitatud kliendile teavet enda kui äriühinguga seonduva teabe ja, osutatavate teenuste kohta;
- Pangal puudub kohustus tehingute tegemisel võrdse vastaspoolena kohaldada kliendi korralduste parima täitmise reegleid;
- Pangal puudub kohustus anda võrdse vastaspoolena liigitatud kliendile regulaarset teavet investeerimisteenuse osutamisest.

Säilib üksnes Panga kohustus teavitada võrdset vastaspoolt enne investeerimis- või investeerimiskõrvalteenuse osutamist huvide konflikti üldisest laadist või allikast juhul, kui investeerimisühingu poolt kehtestatud ja rakendatud meetmed huvide konflikti maandamiseks ja vältimiseks konkreetsel juhul ei taga kliendi huvide kahjustamise ohu vältimist.